

החברותא

החברותא בטאען פנימי לחברים גליון מס 349 בס"ד ערש"ק פרי' משפטים (מערבן-טקלים) כ"ה שבט תשס"ט

פנינים יקרים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כ"א, א) איתא במדרש ואלה מוסיף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. כשם שהראשונים למדו מהר סיני מדת הענוה בזה שההר היה השפל ביותר, אף הדיינים ומלמדי המשפטים לעם צריכים להיות כסיני עניים וצנועים. (תפארת יונתן)

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כ"א, א) רש"י: כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם. אומרים בשם החדושי הרי"ם במליצה כמו שלא שוכחים איך לאכול כך גם לא תשכח את התורה. וזהו "לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חיייתני".

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם (כ"א, א) רש"י: למען נשמעו פרשת משפטים לפרשת המזבח ע"ש. עוד טעם כמו הקרבנות באים להורות לאדם לתשובה כי אין ה' חפץ במות המת. כך גם המשפטים ממרתם להביא את האדם לתקון המדות והמעשים כי אין ה' חפץ במות המת...

אהבתי את אדוני וגו' לא אצא חפשי (כ"א, ה)... נח לו לאדם להשאר עבד עולם לאהבתו - לא אצא חפשי... (פלגי מים)

אהבתי את אדוני וגו' לא אצא חפשי (כ"א, ה) התביעה מעבד הנרצע על שיש לו אהבה לאדוני וסבור שהוא המפרנסו והמקיימו. הלא גם האדון נתון תחת השגחתו יתב"ש ושם מקור הרחמים. אדרבה הטבה של בני אדם מעורבות בכל מיני נגיעות אישיות כמאה"כ (תהלים מא) גם איש שלומי אשר בטחתי בו... הגדיל עלי עקב.

ורפא ירפא (כ"א, יט) התורה הכפילה את הלשון רפא ירפא להודיעני שכל מחלה גופנית שרשה פגם בנפש לכן זקוק האדם תחילה להתעסק ברפוי הנפש הכרת השפלות וכו'. בשים לב בתפלות ובאיחולים, מקדימים קודם את רפואת הנפש על רפואת הגוף.

אשר יאמר כי הוא זה (כ"ב, ה) דרשו חז"ל (ב"ק קו) מורה במקצת נשבע על מה שמכחיש, הגמ' דנה בנושא ואומרת שזה שאינו כופר בכל מפני שמתבייש בפני בעל חובו. נשאל ר"ח מלוזין כיצד בונים הלכה מיסוד שאין אדם מעז פניו בפני בע"ח וענה שאכן התכונה הטבעית של בני ישראל היא הבושה... (מאורה של תורה)

אם כסף תלוה את עמי את העני "עמך" (כ"ב, כד) אם אתה רוצה שיהי' בעזרת שמים להלוות לאחרים תתנהג בכיתך בפשטות ובתמימות יהי ביתך פתוח לרווחה ובני ביתך יתנהגו בצניעות כדרך העניים. (אור שרגא)

את העני עמך (כ"ב, כד) תשתדל לתת לעני כשהוא עמך ולא בפרסום, על זה נאמר כי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו. כלומר הקב"ה אוהב צדקות כאלו שהעני לא מתבייש להסתכל בפני הנותן. (שפתי בינה)

אם במחתרת ימצא הגנב (כ"ב, א) הרא"ש וצ"ל היה רגיל לומר, אם במחתרת, אם האדם חותר בפנימיותו מתבונן מתבודד וכו' ימצא הגנב והוא היצה"ר שבקרבו הזומם להפילו ברשתו.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כ"ה, ה) אמר הקב"ה אתם תעשו לי מקדש כפי ההשתדלות וההתאמצות שלכם ואני אשרה שכינתי בתוכם.

ויקח לי תרומה (כ"ה, ב) רש"י: לי לשמי. דהא כל דבר שבעולם שלו הוא. והוא שנקראה תרומה ולא נרבה שכן נתינה זו ניתנת בלב שלם מתוך שפלות והכנעה. (מתוך מעם לועז)

שיחת הרא"ש זיע"א אולבאי שמת תורה תשל"ד ה'בא ל'פס"ט ע"א א.א.

- המשך מל'יון 348 (שנה"ב ב' סיוט בכותבת) -

שהאש כבתה הוא הרגע של הבחירה. באותו רגע שהרבש"ע שלח לו לעשות את הפגם, הוא שולח לו סיבה שתעצור אותו, לא רגע קודם ואף לא רגע אחד אח"כ, רק בדיוק ברגע של הפגם הוא שולח לו את הסיבה בכדי שהוא יעמוד בבחירה ויוכל להתחזק. וזה שצועק על הנסיון הוא רואה שאין לו כל דרך להנצל רק ע"י צעקה לרבש"ע, "הצילני מיד אויבי ומרודפי כי אמצו ממני". "הוציאה ממסגר נפשי", שאתה הכנסת אותי במסגר, בכזו אש של מידה רעה, איך אני יכול להתחזק, רק ע"י הסיבה שאתה שולח לי באותו רגע. הרי אף אחד לא חי כל היום בבחירה, כל אחד הולך לו לדרכו, ורק בשעה שהרבש"ע שולח לו נסיון הוא שולח את הבחירה. כל העולם שהרבש"ע ברא הוא בשביל הרגע הזה, ולכן כל העבודה והפיתויים של היצר הרע היא רק על רגע אחד. כל אחד יכול להבחין בעצמו שכאשר היצר הרע מגרה אותו למידה רעה שלו הוא יורה בו רק על הרגע הזה. האדם הרי לא רוצה לחטוא, והשטן מפתה אותו לחטוא רק רגע אחד ומשכנע אותו שרגע אח"כ הוא כבר לא יחטא, ובכך רוצה להביא אותו ל"רשעים מלאים חרטות". מהו הדבר שבכוחו יכול האדם לעמוד כנגד זה, הרבש"ע הוא הרי "הוזה", רק ברגע הזה, אם כן איך יכול להיות "אחר כך". הרי "אחר כך" הוא בכלל לא קיים. מה שעבר - אין, העתיד - עדיין, וההווה כהרף עין. ההרף עין הזה הוא כל הבחירה, ועליו כל התפילות שלנו.

אנו נמצאים עכשיו במצב מר מאד. כל הצדיקים שהגיעו לשלימות הוו עומדים ומצפים שאנו נהיה מקושרים אליהם ונעזר בהם. הם בכוחם נותנים לנו את הקיום בגלל

. . . כל הפגמים שבעולם שאדם פוגם, הרבש"ע מביא אותו לנסיון הזה, וכי הרבש"ע רוצה שיחטא, הרי אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו, ולמה הוא מביא אותו לכאלו נסיונות? רק הרבש"ע מביא אתו לנסיון הזה בכדי שע"י זה, הוא יבער באש של אהבת ה' או שיבא ממנו לפחד, את זה הוא מביא ע"י הסיבה הזו לאהבת השם ואת השני ליראה. כי רק מהנסיון מוצאים את אהבת השם, ורק מהחטא אפשר להגיע ל"פחד יצחק".

איך האדם יכול להתחזק בכזה רגע קשה של נסיון? בזמן שבו עדרת בו אש לגנוב איך הוא יכול שלא לגנוב? אכן, כמו שהרבש"ע מביא אותו לידי נסיון כך הוא גם עוצר את הנסיון. יחד עם אש התאוה לרע הקב"ה מביא לו מכבי אש, באותו רגע שהוא הולך לפגום בעבירה הוו הוא שולח לו סיבה לכבות את האש של המידה הרעה. כאשר האדם עוצר את עצמו, זוהי הגדלות שלו, ומוזה הוא בא לשלימות הדביקות. וכאשר הוא מתבונן בעצמו לאחר שהתגבר הוא שואל: איך יכלתי לכבות את האש הזו? הרי בערה בי כזו אש שלא יכלתי לעמוד כנגדה, ואיך ברגע אחד היא כבתה? וממילא מבין שזה רק הסיבה של הקב"ה, הוא ה'מכבי אש' שכיבה אותה, ללא הסיבה הזו לא יכולתי להתחזק. ומוזה הוא לומד את ה'אין', כי "מבשרי" מזה שאני לא יכולתי להתחזק, "אחזה אלוהה", שהוא שלח לי את הסיבה לכבות את האש ברגע זה.

ואם האדם הוו, שחי בדביקות וחי "כגמול עלי אמו", באותו רגע הוא נעצר וצועק קולות ומחפש להנצל שהאש של הגניבה לא תחזור ותכנס בו. האש הוו הרי נכבית רק לרגע אחד ומיד אח"כ היא בוערת שוב. והרגע הזה

אותם שיהיו בשלימות הדביקות, (כי הצדיק אמת צריך להביא שאפילו צדיקים גמורים יעשו תשובה בכזה אופן שיהיה הכל בבחינת "אחד"), אז תבטל הקליפה ויתחילו האורות של המשפט. דהיינו שהרחמים שהרבש"ע מרחם על הרשעים יגמרו ויתחיל "למעני למעני אעשה", הרבש"ע ישב על כסא המשפט והוא ישפוט את העמים ששפכו את הדם של יהודים ללא סיבה, כמו שקורה עכשיו.

זה שיהיה לא התקופה ביום הכיפורים זו בשבילנו זכות גדולה. הרבש"ע לקח להם את החכמה כדי לקרב אותם לגאולה, ולהראות למלאכים למעלה שממליצים עבור הגויים - אלו שאומרים "הללו עובדי כוכבים והללו עובדי כוכבים" - הנה הילדים שלי שנטמעו בגויים כשהגיע היום הקדוש יום כיפור כולם קיבלו עליהם את היום הקדוש. ביום הכיפורים יש זכות לכל ישראל, יען כי כל ישראל ערבים זה לזה, וכאשר יהודי אחד מתפלל באמת הוא מכניס פחד בכל השורשי נשמות של כלל ישראל, ואפילו זה שח"י הולך בדרך עקומה גם בו יש התעוררות תשובה באותו זמן שהצדיק אמת מכניס אש בכל שורשי הנפש הנידחים. ובפרט ביום הכיפורים, שהוא יום שמשה רבינו פעל אותו ("אויס גיהרבעט") כשירד עם הלוחות, והיה אז בבחינה של "לך רד כי שחת עמך", הוא ירד לכזה מצב שהעלה עמו את כל הניצוצות של כל כלל ישראל. ביום הכיפורים כל הצדיקים ממליצים זכות על ישראל, גם הצדיקים מהעולם הזה וגם הצדיקים מהעולם ההוא ממליצים טוב על ישראל. ולכן סיבב הקב"ה שהגויים הם התנפלו עלינו ושפכו את דמינו, כי זה סגוריה גדולה עד מאד עבורנו שבכוחה נזכה להתקרב לגאולה האמיתית.

שהם הגיעו לשלימות הדביקות בבחינת קוב"ה. קודם מתן תורה היה הדבר באתערותא דלעילא, הקב"ה תפס והציל אותנו ברגע הזה של הבחירה שלא ניפול לנו"ן שערי טומאה, אך אחר מתן תורה הוא מסר את הכח הזה לנו, שנוכל לפעול את זה בכח הבחירה. אך אנו נפלנו לעומק הטומאה ועמקי השאול, ורק אותם יחידי סגולה שרשב"י אמר עליהם "ראיתי בני עליה והם מועטים" הם הגיעו לזה, כמו דוד המלך שאמר "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך". דוד המלך עבד על עצמו להשיג את השלימות של שלימות הקדושה, וכמוהו היו עוד יחידים שעבדו על עצמם כמשה רבינו ורבי שמעון בר יוחאי, והם עומדים ומחכים עלינו אימתי נזכה להגיע לכך שהם יוכלו לשאת אותנו בחיקם.

לכן אנו נמצאים בגלות, ולכן נשפך עכשיו דם של יהודים*. אחרי כל כך הרבה מלחמות שעם ישראל עבר מיום בריאת העולם ועד עכשיו, מלאך המות אינו נח, הוא שופך את דמנו כמו נהרות מים, ואנו עדיין לא מצאנו את הדרך הנכונה איך נגיע לדביקות, ואיך נזכה להגיע לתשובה, ולהגיע לבחינה של "חיל בלע ויקיאנו". ואיך נגיע לכך שהרבש"ע יעזור לנו שנוזכה להגיע לצדיק אמת שהוא יעלה את כל הניצוצות שלנו שנדחו ונתפזרו, ואנו נטמענו בין הקליפות. זהו כל התכלית, ולכן שופכים את הדם שלנו כמו מים לאורך הגלות הארוכה הזו ואנו לא נגאלנו, מכיון שהצדיקים הללו מחכים שאנו נגיע לתשובה שלימה, תשובה כזו שהם יוכלו לחיות בשלימות אתנו, ושכל הקליפות יתבטלו, והרבש"ע יקח בידו את המשפט של הגויים והוא ישפוט אותם. כי בזמן שיאיר אורו של משיח, וכל העולם יצטרך להכיר שיש רבש"ע, ואפילו הנידחים שלגמרי שכחו יהיו מקושרים לצדיק אמת והוא יעלה

פנינים יקרים

ואשר לא צדה והאלקים אנה לידו (כ"א, י"ג) דוקא כאשר אינו רוצה להשתמש בכוחו (במש"כ ואשר לא צדה) נתן לו הקב"ה כח להרוג, כל זה למה? וסיבה שמדובר בבעל גאווה הבטוח בכוחו וחושב שרק הוא יכול לפעול בעצמו ושוכח את הקב"ה שבידו הכח והגבורה לכן אנה האלקים לידו את הכשלון כנגד הרגשת כחי ועוצם ידי...

ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו (כ"ה, ט) פירושים רבים נאמרו על המלים "וכן תעשו". ונראה להוסיף שכאשר יבנו ויכינו את הכלים עלולה לעלות הרגשה בקרב עושי המלאכה שהם כשרוניים. ובזכות כשרונם ועמלם הם בנו את כלי המקדש. ע"כ מזהירה התורה ככל אשר אני מראה אותך - וכן תעשו, אתם תעשו מתוך ההכרה ש"אני" דהיינו הקב"ה הוא מראה והוא למעשה בונה את הכלים, אלא שעושי המלאכה זכו להיות הכלים שדרכם מתבצעת המלאכה. (יבא טל) אם כסף תלוה את עמי (כ"ב, כ"ד) אם ה' נתן לך כסף יותר מידי צרכך עד שאתה מלווה לעני. לא תתגאה בזה על העני שאתה מלווה לו, אלא תדע אשר את העני עמך חלק העני אינו אלא פקדון אצלך ואין אתה נותן לו משלך רק משלו. לכן לא תהיה לו בנושה מלשון נשיאות ומעלה. (לקוטי רבי משה יעקב) יצא לחפשי חנם (כ"א, ב) רק כאשר תכיר בכך שכל ההנאות שיצרך מעניק לך אין להם ערך כלל, ובעצם הנך שומע לו חנם, אז תוכל לצאת לחפשי ממנו.

וכי יזיר איש על רעהו להרגו בערמה (כ"א, י"ד) מדרכו של היצה"ר הנקרא איש לפגוע באדם באמצעות התחכמות יתירה - להרגו בערמה, והעצה לכך תקחנו למות - יזכיר לו יום המיתה. (בית אברהם) והכה איש את רעהו באבן או באגרופ (כ"א, י"ח) אבן רמו לכבדות, אגרופ רמו לתקיפות והם שני דרכים של היצה"ר יש שהוא מייאש ומטיל עליו כבדות כאבן, ויש שמכניס בו תקיפות כאגרופ. (שפתי צדיק)

שהשמחה במעונם

הר"ר גרשון כהן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר ישראל כהן ומשפ' להולדת הבת
משפ' ק"י להולדת הנכדה ולאירוס' הבן
הר"ר שמעון ברזסקי ומשפ' להולדת הנכד ולנישואי הבת
הר"ר חיים ברזסקי ומשפ' להולדת הבן
הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר דוד מורגנשטרן ומשפ' להולדת הבן
הר"ר צבי ראנד ומשפ' לאירוס' הבת
הבה"ח ישראל ק"י לאירוסיו
הר"ר ישעיה גליק ומשפ' לאירוס' הנכדים
הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' לנישואי הבן
הרה"ח צבי קורנפלד לנישואיו

מזל טוב

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עזרי 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 :פקס
ת.ד. 5080
ירושלים 91050